

діяльність, фінансову стійкість. В Україні страхування банківських ризиків є досить обмеженим, багато видів страхування, які масово використовуються в міжнародній практиці, майже не використовуються українськими банками, що пов'язано із специфічними умовами, які склалися в Україні.

Література:

1. Ризики в діяльності банківських установ [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://dn.khnu.km.ua/dn/k_default.aspx?M=k1081&T=06&lng=1&st
2. Комплексне банківське страхування ВВВ (Bankers Blanket Bond) [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.risk24.ru/bbb.htm>
3. Практичне застосування комплексного банківського страхування в Україні [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://pidruchniki.com/87605/bankivs>
4. Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової нестабільності [Текст]: монографія / [О.В. Дзюблюк, М.Д.Алексеєнко, В.В.Корнеєв та ін.]; за ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. – Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В., 2017. – 298 с.

Михайло ОКОНСЬКИЙ

*студент факультету банківського бізнесу
Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник:
к.е.н., доцент кафедри банківської справи Іващук О.О.*

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ

На сучасному етапі банки, як регулятори грошового обігу й посередники в акумуляції та перерозподілі грошових ресурсів, відіграють важливу роль в економіці України. Вони володіють дієвими важелями впливу на фінансову, виробничу та інші сфери економіки, їх діяльність впливає на формування й розвиток практично всієї системи відносин в країні. Без стабільного, надійного та сильного банківського сектора не може нормально функціонувати економіка країни.

Проблемам забезпечення фінансової стійкості банків в ринковій економіці присвячено праці багатьох провідних вітчизняних і зарубіжних учених. Серед них – М. Алексеєнко, О. Біла, В. Вітлінський, О. Вовчак, А. Герасимович, О. Дзюблюк, В. Загорський, О. Заруба, В. Іванов, М. Козоріз, В. Корнеєв, В. Кочетков, О. Лаврушин, Ю. Масленченко, А. Мороз, Л. Примостка, Г. Панова, П. Роуз, М. Савлук, Дж. Сінкі, Т.Смовженко, Г. Табачук, Н. Шульга, Р. Тиркало, О. Ширинська, Р. Шіллер.

Фінансова стійкість банку – це якісна й кількісна характеристика здатності системи трансформувати банківські ресурси (фінансові, трудові інформаційні) та з максимальною ефективністю й мінімальним ризиком виконувати свої функції, витримуючи вплив зовнішніх і внутрішніх факторів.

Основними параметрами що забезпечують фінансову стійкість банків є: соціально-політична ситуація в країні, її загальноекономічний стан, правові аспекти забезпечення фінансової стійкості, стан фінансового ринку, внутрішня стійкість банківських установ.

Окрім, зовнішніх факторів, банкам необхідно приділити підвищену увагу внутрішнім факторам, які, на наш погляд, мають значний вплив на фінансову стійкість банків. Серед них можна виділити: адекватність капіталу банків; якість активів банків; платоспроможність банків; рівень рентабельності; ліквідність балансу банків; класифікація кадрів; місія банків; вибір розумної банківської стратегії

(оптимізація структури балансу та банківських послуг, формування кредитної та інвестиційної політики, моніторинг позичок, соціальний захист працівників), рівень банківського менеджменту.

Щодо забезпечення фінансової стійкості банків, то варто виділити такі взаємопов'язані напрями:

- стійкість капітальної бази;
- стійкість ресурсної бази;
- організаційно-структурна стійкість банків;
- комерційна стійкість.

Забезпечення фінансової стійкості банків – необхідна умова ефективного функціонування економіки України. Банки, як комерційні установи, зацікавлені у найбільш прибутковому вкладенні наявних грошових ресурсів. Прагнення до максимізації прибутків зумовлює вкладення коштів в операції, що мають підвищений ступінь ризику. Отже, банки, здійснюючи певні операції, можуть зазнати ризику втрати прибутковості і фінансової стійкості та банкрутства. Класичне поняття про банківську систему базується на трьох головних критеріях, які слід враховувати банкам, розглядаючи проблему ризику. Це – ліквідність, рентабельність та безпечність.

Чим більше банк надає кредитів, тим вищими будуть його прибутки. Проте, коли сума наданих кредитів перевищує суму зобов'язань, стає очевидним, що банк працює надто ризиковано, а його ліквідність знаходиться під загрозою.

Кредити ж, що становлять в деяких банках найбільш значну, та завжди найбільш проблемну частину активів, підлягають ретельній оцінці та нормуванню. Найбільші проблеми приносять банку неповернуті кредити, що являють собою ніщо інше, як втрачені кошти вкладників, кредиторів та акціонерів.

Проблема визначення фінансової стійкості банків України на сьогодні є актуальною та продиктована реаліями економічного життя суспільства.

Серед головних напрямів розвитку банків, підвищення їх конкурентоспроможності й фінансової стійкості слід виділити: проведення реорганізації через злиття банків; здійснення реструктуризації великих банків для зростання рівня капіталізації й поліпшення якості їх активів; збільшення прибутковості банківських операцій за рахунок кредитування та обслуговування реального сектора економіки.

Література:

1. Жукова О. Фінансова стійкість та стабільність банків в умовах кризових явищ у банківській системі України / О. Жукова // Вісник Хмельницького національного університету. – 2016. – № 3, Том 1. – С. 164-167.

2. Коваленко В.В. Стратегічне управління фінансовою стійкістю банківської системи: методологія і практика : монографія / В.В. Коваленко. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 228 с.

3. Левицький В. В. Управління фінансовою стійкістю комерційного банку [Електронний ресурс] / В.В. Левицький. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/.

4. Лінтур І.В. Оцінка фінансової стійкості банківської системи на основі індикаторів та економічних нормативів НБУ [Електронний ресурс] / І.В. Лінтур // Вісник Мукачівського державного університету. Серія Економіка і суспільство. – 2016. – Випуск № 7. – Режим доступу: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/7_ukr/131.pdf

5. Малахова О. Л. Кредитна діяльність банків як базова передумова забезпечення фінансової стійкості банківської системи України / О. Л. Малахова, С. В. Тетюк // Економічний аналіз : зб. наук. праць. – Тернопіль, 2014. – Т. 16, № 1. – С. 275-284.

Микола ОСТАПОВИЧ

студент факультету фінансів

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

к.е.н., доцент кафедри банківської справи Сороківська З.К.

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Банківська система України є складовою частиною економічної системи держави. На сьогоднішній день ця система є недостатньо розвиненою та нестабільною. Адже для нормального функціонування та подальшого економічного зростання має відповідати певним вимогам. Метою дослідження є аналіз сучасного стану, висвітлення основних проблем та перспектив розвитку банківської системи України.

Ключовим завданням банківського сектору є перерозподіл фінансових ресурсів між населенням, суб'єктами господарювання та державою у пріоритетні галузі економіки. Концентруючи основну масу фінансових ресурсів і спрямовуючи кредитні потоки в ефективні галузі економіки, банки відіграють провідну роль у розвитку кожної країни. На банківський сектор в Україні припадає понад 90% усіх фінансових послуг. Фінансова криза, військові та політичні події, виробничі скорочення, інфляційний тиск на економіку, зниження інвестиційної активності, суттєво послабили банківський сектор та значно ускладнили його умови функціонування [1, с. 238].

Серед основних проблем функціонування вітчизняної банківської системи слід виділити наступні:

- недостатній рівень капіталізації;
- відсутність у банків ефективних механізмів та інструментів управління ризиками, планування та стратегії розвитку;
- необґрунтовано високий рівень банківських витрат;
- недосконала структура ресурсної бази з переважанням дорогих залучених коштів;
- недостатня ефективність банківського нагляду й прозорість діяльності банківських установ;
- низькі доходи переважної більшості населення.

За два роки нове керівництво НБУ провело активну «чистку» фінансової системи, що було однією з умов кредитування України міжнародними фінансовими інституціями. Окрім іншого, це призвело до зростання впливу іноземних банків. Так, від початку 2014 року частка іноземних інвесторів у статутному капіталі банків зросла більше ніж на третину, до 45,9%. Зі 180 банків, що діяли в 2014 році, до травня 2016 року залишилось 109, із них 42 – банки з іноземним капіталом [3]. Такою ціною було справді досягнуто певної стабілізації банківського сектору. На 2018 рік діючими залишаються лише 82 банки. Така різка тенденція до зменшення має свої причини:

- по-перше, стрімке падіння української економіки, через що у банків зростає портфель проблемних кредитів. (У 2013 році валютний еквівалент нашого валового